

Rozhovor s Claudio Muttim pro ruské stránky Geopolitika.ru vedl Leonid Savin

Leonid Savin: Jaký je váš názor na fenomén tzv. politického islámu. Můžete nám jej objasnit?

Claudio Mutti

Claudio Mutti: Termín „politický islám“ poprvé použil francouzský orientalista Oliver Roy ve své knize *L'Échec de l'Islam politique* (Le Seuil, Paříž 1992). Oliver Roy míní „politickým islámem“ to, co další francouzský orientalista Gilles Kepel nazval „islamismem“ (*Le Prophète et Pharaon. Aux sources des mouvements islamistes*, Le Seuil, Paříž 1984, opravené a doplněné vydání 1993; *Jihad : expansion et déclin de l'islamisme*, Gallimard, Paříž 2000, opravené a doplněné vydání 2003) a „radikálním islámem“ (*The roots of radical Islam*, Saqi, Londýn 2005).

LS: Jak se projevuje v Evropské unii a na Blízkém východě? Jaké jsou rozdíly uvnitř tohoto hnutí?

CM: Takzvaný „politický islám“ je výsledkem wahhábistických a saláfíjských nauk. Název wahhábismus poprvé použil Muhammad ibn ,Abd al-Wahháb, který žil na Arabském poloostrově v 18. století a který, podle Henryho Corbina, byl „otcem saláfíjského hnutí po staletí“. Ideologickým předchůdcem saláfíjského islámu byl Džamál ad-Dín al-Afghání, který vstoupil do svobodozednářské lóže v Káhiře v roce 1878 a poté založil Saláfíjskou společnost v roce 1883. [1] Jeho učedník a nástupce, Muhammad ,Abduh (někdy psaný i Abdo, pozn. překl.), také svobodný zednář, byl jmenován do funkce egyptského státního muftího v roce 1899 (se souhlasem britských úřadů). Hlavním dědicem těchto myšlenkových škol bylo **Muslimské bratrstvo**, založené v Egyptě Hasanem al-Banná v roce 1928. V současnosti je Muslimské bratrstvo mnohotvárným hnutím, představujícím pragmatickou, realistickou, politickou směs celé galaxie původně wahhábisticko-saláfíjských myšlenek. Proto je označení „salafisté“ obvykle dáváno maximalistickým hnutím a extremistickým skupinám, méně nakloněným taktickým kompromisům nebo praktikujícím polovojskové nebo teroristické aktivity.

LS: Islamismus je radikální světonázor, nevyhýbající se užití násilí. Jak se slučuje s islámem, státem a současnými politickými aktéry?

CM: Nezapomeňte, že anglický agent John Philby (otec Kima Philbyho, pozn. DP) byl hlavním zahraničním poradcem krále Ibn Saúda (celým jménem Abd al-Azíz ibn Saúd, pozn. DP), uchvatitele správy svatých míst islámu, který učinil z wahhábistické hereze státní ideologii

Saúdské Arábie. Wahhábistické království, historický spojenec angloamerických imperialistů, štědře financuje a podporuje islamistické skupiny. Nyní však tyto skupiny našly dalšího wahhábistického pokladníka, katarského emíra (Tamím ibn Hamad al-Sání, který, překvapení, absolvoval vojenský výcvik na elitní Královské vojenské akademii v Sandhurstu, pozn. DP); který poskytuje prostor arabské televizní stanici Al-Džazíra (mezi její první pracovníky patřila řada bývalých zaměstnanců v témže roce zrušeného arabskojazyčného televizního kanálu BBC, pozn. DP) a velitelství USA pro Blízký a Střední východ. Al-Sání se snaží zaujmout roli vůdce arabského světa a stal se hlavním soupeřem Saúdské Arábie v proamerické koalici. A proto „Kdo platí, určuje muziku“. A ta se především nese v americkém tónu.

LS: Je možné, že zde existuje organizované spojení mezi extrémními islamistickými skupinami a Spojenými státy? Nemám na mysli jen příklad Saúdské Arábie, ale také zapojení amerického Ministerstva zahraničních věcí do tajných operací a ovlivňování islámu?

CM: Samuel Huntington napsal, že skutečným problémem pro Spojené státy není islámský fundamentalismus, ale islám samotný. Pokud je tedy islám strategickým nepřitelem USA, islámský fundamentalismus může být jeho taktickým spojencem. Toto pojetí bylo uplatněno na Balkánu, v Afghánistánu, Čečensku, Libyi, Sýrii. Co se týče amerického Ministerstva zahraničních věcí, přečtěte si životopis Abd al-Wahída Pallaviciniho (*A Sufi Master's Message: In Memoriam René Guénon*, Milan 2011, str. 11), který pořádá školení pro muslimské vůdce v Institutu pro migrační politiku (MPI). Cílem těchto školení je zformovat muslimské vůdce *Made in USA*.

LS: Co si myslíte o sociálních nepokojích a islámských hnutích na Blízkém východě a severní Africe? Samir Amin zastává názor, že jde o „prodlouženou ruku“ kapitalismu, který nyní pracuje v nových podmínkách sítě bazarů (tržišť) v boji proti levicovým ideálům spravedlnosti atd.

CM: V islámském světě ideál spravedlnosti není levicový, nýbrž je koránský. Poněvadž islám je neslučitelný s kapitalismem, potřebují liberálové „reformovaný“ islám, který kdosi nazval „arabskou verzí protestantské etiky“. Vykonavateli tohoto projektu jsou wahhábistická hnutí a všichni ti, kdo prosazují „demokratické reformy“ v islámském světě. Sponzory této manipulace s islámem jsou petromonarchie a petroemiráty Perského zálivu.

LS: Mimochodem, co tradiční islám - od súfijských řádů až po šíitská společenství, spojených s Íránem, Irákem, Libanonem atd. Je protilátkou vůči postmodernímu islámu? Nebo cílovou skupinou pro novodobé sekty a Západ?

CM: Na Arabském poloostrově a v Turecku, pod vlivem iluze, že mohou vykořenit súfismus, wahhábisté a kemalisté zákázali súfijské řády. V Libyi, Tunisku a Mali salafisté a další islamisté zničili tradiční modlitební místa a islámské knihovny, stejně jako se tomu událo v Mekce a Medíně během wahhábistické okupace. Šíitská společenství jsou perzekuována wahhábistickými režimy (viz např. případ šíitského klerika Nimr Bákir al-Nimra, pozn. DP), stejně jako v Bahrajnu. Odpadlické skupiny a vlády útočí na tradiční islám ve všech jeho

formách – a je jedno, jestli šíitské nebo sunnitské – protože je považují za největší překážky v jejich podvratných akcích.

LS: A co Izrael? Americké zpravodajské služby předpovídají, že Izrael přestane v současné podobě existovat během příštích 30 let. Existuje zde reálná hrozba v podobě vzestupu islámu nebo USA přehodnotí vztahy s tímto státem, který se nachází v kritickém bodu existence v tomto důležitém regionu?

CM: Nová, ambiciózní strategie, kterou Obama uvedl ve svém projevu v Káhiře, usiluje o ustavení americké hegemonie v arabském světě a na Blízkém východě s arabským souhlasem. Z tohoto důvodu je důležité sjednotit regionální mocnosti do široké fronty proti Íránu, který je považován za hlavního nepřítele v této oblasti. Proto musí arabské státy kolaborovat se sionistickým režimem. Musí vyjádřit podporu sionistickému režimu, který na oplátku musí akceptovat ustavení nevýznamného státu Palestina.

LS: Kromě toho se můžeme setkat s pozitivními příklady koexistence státu a náboženství - například v umírněně islámské Indonésii. Jakou roli podle vás hraje region/etnická příslušnost v interpretaci Koránu a fatev nebo společenské prosperitě?

CM: Podle islámské doktríny je politika součástí náboženství. Stát je založen na náboženství a má náboženské poslání. Jak prohlásil imám Chomejní: „Vládnout znamená uplatňovat koránské předpisy a zákony“. Co se týče muslimských komunit, žijících v neislámských státech, je povinností muslimských učenců najít řešení, které bude respektovat islámské právo při zachování spoluzití s nemuslimy. V Evropě, kde je přítomnost velkého počtu muslimů nepopíratelnou skutečností, je tato práce ve svém počátku.

LS: Jaká je vaše prognóza do budoucna - jakou činnost budou vyvíjet různá hnutí politického islámu, obzvláště pak v Evropské unii?

CM: Protiislámský fenomén zvaný „islamismus“ je do velké míry závislý na wahhábistických režimech spolupracujících se Spojenými státy. Proto můžeme očekávat, že „politický islám“ bude využit v souladu s požadavky americké strategie. Například v Alžírsku, které je nejpravděpodobněji dalším cílem na USA závislého francouzského subimperialismu. Co se týče Evropské unie, dlouhodobé zkušenosti nám říkají, že americké a izraelské zpravodajské služby jsou experty na manipulaci s extremistickými skupinami. Proto není vyloučené, že salafistické skupiny mohou být aktivizovány, s cílem vydírat evropské vlády.

Poznámky DP:

[1] Mutti zde má nejspíše na mysli konspirační politickou skupinu al-,Urwa al-wuthqá (Nejpevnější pouto). Tento název Afghánů přejal z koránského verše 31/22 (Hrbek překládá jako „rukojeť nejspolehlivější“), ovšem poněkud posunul původní význam pouta věřícího k Bohu směrem k metaforickému vyjádření idejí panislamismu. Pro podrobnější informace o al-,Urwa al-wuthqá viz ADAMS, Charles C. (2000): *Islam and Modernism in Egypt. A Study of the*

Modern Reform Movement Inaugurated by Muhammad ,Abduh. London, New York: Routledge a SEDGWICK, Mark (2010): *Muhammad Abduh*. Oxford, New York: Oneworld Publications. Poznámka [1] byla převzata ze studie Jana Kondryse *Muhammad ,Abduh – islámský modernismus a snahy o náboženskou reformu v Egyptě*, Acta Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni / [Ed.]: Ivo Budil, Vladimír Naxera Budil, Ivo T., Plzeň : Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni, 2013 1802-0364 č. 1 (2013), s. 37-63.

Rozhovor Leonida Savina s Claudio Muttim *Исламизм против Ислама* vyšel na stránkách Geopolitica.ru 2. prosince 2013.